

TALLINNA LASTEAEDE KASEKE



ÕPPEKAVA

2026

SISUKORD

1. LASTEASUTUSE ERIPÄRA NING ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID	3
2. ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUSE LÄBIVIIMISE KORRALDUS JA PÕHIMÕTTED	4
2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted:	4
2.2 Õppe-ja kasvatustegevuse korraldus:	4
2.3 Õpikäsitus	5
3. ÕPI- KA KASVUKESKKONNA KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED	5
4. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KAVANDAMINE	7
4.1 Päevakava koostamise põhimõtted	7
4.2 Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus	7
4.2 Lapse individuaalse arengu toetamiseks kohaldatavad erisused	8
4.4 Lasteaia tugisüsteem	8
4.5 Koolikohustuse täitmise edasilükkamine	9
4.6 Vanematega tehtava koostöö põhimõtted ja korraldus	9
5. KOLMEAASTASE LAPSE JA KUUE-KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE	
EELDATAVAD ÜLDOSKUSED	10
5.1 Mänguoskused	10
5.2 Sotsiaalsed oskused	11
5.3 Tunnetus-ja õpioskused	12
5.4 Eneseregulatsiooni oskused	12
6. KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD ARENGUTULEMUSED	
VALDKONNITI	13
6.1 Valdkond Mina ja keskkond	13
6.2 Valdkond Keel ja kõne	15
6.3 Valdkond Matemaatika	17
6.4 Valdkond Kunst	18
6.5 Valdkond Muusika	19
6.6 Valdkond Liikumine	20
7. LAPSE ARENGU HINDAMISE JA TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA	
DOKUMENTEERIMINE	21
8. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	23

1. LASTEASUTUSE ERIPÄRA NING ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID

Tallinna Lasteaed Kaseke on Tallinna linna munitsipaallasteaed, mis asub Nõmme linnaosas. Lasteaed tegutseb kahes majas aadressidel Kaskede pst 22 ja Külvi tn 14.

Lasteaias töötab kokku 8 rühma, sealhulgas hoiurühmad, aiarühmad ja liitrühmad. Kaskede puistee majas tegutseb 6 rühma – hoiurühm, aiarühmad ja liitrühmad. Külvi tänava majas on 2 rühma – aiarühm ja hoiurühm.

Õppe- ja kasvatustöö toimub eesti keeles ning on korraldatud lõimitud tegevustena, toetades laste mitmekülgset arengut ja õppimist läbi mängu ning igapäevaste tegevuste.

Lasteaed on avatud tööpäeviti kell 7.00–19.00.

Tallinna Lasteaed Kaseke eripäraks on suurepärased võimalused õppekäikude, matkade ja sportlike tegevuste läbiviimiseks looduskeskkonnas. Lasteaia asukoht loob head eeldused keskkonnahariduse ning õuesõppe teadlikuks ja järjepidevaks rakendamiseks.

Alates 2013. aastast kuulub lasteaed programmi „Kiusamisest vabaks!“, rakendades selle metoodikat turvalise, hooliva ja kaasava õpikeskkonna kujundamisel.

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on tagada lapse igakülgne ja järjepidev areng koostöös koduga.

Üldeesmärgist lähtuvalt toetatakse lapse üldoskuste ja valdkondlike oskuste kujunemist ning arengut, et luua kuni kolmeaastase lapse puhul eeldused hakkamasaamiseks lasteaias ning kolme- kuni seitsmeaastase lapse puhul eeldused põhihariduse omandamiseks ja edasijõudmiseks igapäevaelus.

2. ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUSE LÄBIVIIMISE KORRALDUS JA PÕHIMÕTTED

2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted:

1. lapse arengut tundma õppides kavandatakse talle jõukohased ja arengut toetavad eesmärgid ning tegevused;
2. laps kogeb õppimises rõõmu, eduelamusi ja tunnet, et ta saab hakkama;
3. lapse loovust, huvi, uudishimu ja omaalgatust märgatakse, väärtustatakse ning toetatakse igapäevastes tegevustes;
4. lapsele luuakse turvaline, hooliv, kiusamisvaba ja koostööd soodustav õpikeskkond, kus ta tunneb end hoitu ja väärtustatuna;
5. last suunatakse austama iseennast ja teisi ning kujundatakse demokraatlikke, üksteist arvestavaid suhteid;
6. laps õpib terviklikult läbi mängu, liikumise, katsetamise, muusika, loovtegevuste ja erinevate valdkondade lõimimise nii iseseisvalt kui ka koos kaaslastega;
7. laps tutvub eesti kultuuritraditsioonidega ning õpib väärtustama ja austama erinevaid kultuure;
8. mitmekeelsest perest pärit lapse keelelist arengut toetatakse, väärtustades tema keeli ning pakkudes võimalusi nende kasutamiseks erinevates suhtlus- ja õpisihtuatsioonides.

2.2 Õppe - ja kasvatustegevuse korraldus:

1. lasteaia õppekava mis lähtub riiklikust alushariduse õppekavast;
2. lapsest lähtuv, eesmärgistatud ning paindlik töökorraldus, kus arvestatakse laste huve, vajadusi ja arengutaset;
3. õppimine võib toimuda suures rühmas, väikestes gruppides, paaristööna või individuaalselt arvestades laste arengutasemega;
4. laste arengu toetamine toimub kogu õppeaasta vältel, arvestades nende vanust, arengutaset ja individuaalseid eripärasid;
5. planeeritud tegevused toimuvad 1. septembrist kuni 31.maini; suveperioodil pööratakse tähelepanu laste vabamängule, õues tegutsemisele, liikumisele ja õpitu kinnistamisele läbi mänguliste tegevuste;
6. päevakava loob lapsele turvalise päevarütmi, päevajooksul vahelduvad igapäevatoimingud, mäng, vabategevused ning õpetaja kavandatud tegevused.

2.3 Õpikäsitlus

Õppimine on terviklik protsess, mille käigus kujunevad lapse teadmised, oskused, hoiakud ja väärtused ning nendevahelised seosed. Õppimine toimub aktiivses tegutsemises ja kogemuste kaudu- mängides, uurides, katsetades, liikudes, suheldes.

Õpetaja on õppimise suunaja, märkaja ja arengu toetaja, kes loob võimaluse avastamiseks, koostööks ja eneseväljenduseks. Last kaasatakse tegevuste kavandamisel ning julgustatakse ise valikuid tegema. Laps on õppeprotsessi aktiivne osaleja ja kaaslooja.

3. ÕPI- JA KASVUKESKKONNA KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED

Õpi- ja kasvukeskkond hõlmab lapse vaimset, sotsiaalset, füüsilist ja digitaalset ümbrust, kus toimub tema õppimine ja areng. See toetab lapse enesehinnangu kujunemist ning aitab arenda iseseisvaks, aktiivseks ja algatusvõimeliseks õppijaks.

Õpetaja kujundab laste õpi - ja kasvukeskkonna, kuhu on kaasatud lapsed, abiõpetaja ning vajaduse korral ka lapsevanemad. Keskkonna planeerimisel arvestatakse laste vanust, individuaalseid vajadusi ning õppe - ja kasvatustegevuse eesmärgi, et luua arengut toetav ja mitmekesine õpikeskkond.

Keskkonda uuendatakse ja arendatakse vajadusepõhiselt, lähtudes lastest, tagasisidest ning arengusuundadest.

Sotsiaalne ja vaimne keskkond lähtub:

1. lapse heaolust, vajadustest, huvidest ja arengust ning arvestatakse lasteaia ühiseid väärtusi, kokkuleppeid ja tavasid;
2. luuaks turvaline, usalduslik, sõbralik ning pinge- ja vägivallavaba kasvukeskkond;
3. toetatakse lapse oskust teistega arvestada, kaaslasti märgata, neid toetada ja teha koostööd;
4. väärtustatakse lapse ideid, mõtteid ja arvamusi ning toetatakse erinevate seisukohtade märkamist ja aktsepteerimist;
5. võimaldatakse lapsele piisavalt aega kogemuste mõtestamiseks, aruteludeks ja tagasiside andmiseks ning saamiseks;
6. kujundatakse lapse heatahtlikku ja avatud suhtumist erinevustesse ning tagatakse kõigile lastele võrdsed võimalused osalemiseks ja arenguks;

7. tegevuste, õppematerjali kohandamisest vastavalt lapse individuaalsetele vajadustele;
8. võimaldatakse lapsel teha valikuid ning toetatakse tema aktiivset osalust;
9. tehakse koostööd lapsevanematega.

Füüsiline keskkond:

1. tagatakse laste turvaline ning toetav keskkond;
2. muudetakse õppeprotsess nähtavaks ja arusaadavaks;
3. mitmekesised õppe- ja mänguvahendite ning nende lihtne kättesaadavus;
4. kujundatakse võimalusel paindlik ja kohandatav rühmaruum, mida saab vastavalt vajadustele ümber korraldada ning mis toetab aktiivset liikumist, tegevusi väiksemates gruppides ja võimalust rahulikuks omaette olemiseks;
5. mitmekülgsed võimalused mängimiseks, liikumiseks ja tegutsemiseks nii siseruumides kui ka õuekeskkonnas.

Digitaalne keskkond:

1. kasutatakse digivahendeid eesmärgipäraselt ning lapse arengut ja heaolu toetavalt;
2. kujundatakse lapse eakohast digipädevust läbi mänguliste ja loovate tegevuste;
3. suunatakse lapsi kasutama digivahendeid turvaliselt, vastutustundlikult ja teistega arvestavalt;
4. lõimitakse digivahendite kasutamine õppe - ja kasvatustegevusse viisil, mis toetab aktiivset õppimist, koostööd ja eneseväljendust;
5. arvestatakse digivahendite kasutamisel laste vanust, individuaalseid vajadusi ning tasakaalu erinevate teguviiside vahel;
6. tehakse koostööd, et toetada lapse teadlike ja tervislike digiharjumuste kujunemist.

4. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KAVANDAMINE

4.1 Päevakava koostamise põhimõtted

Õppeaasta algab 1.septembril ja kestab 31.augustini. Aktiivne õppeperiood toimub 1.septembrist kuni 31.maini (v.a talvise koolivaheaja periood, mil viiakse läbi õpitut kinnistavaid tegevusi). Suveperioodil 1.juunist kuni 31.augustini toimuvad õpitut kinnistavad tegevused, kus põhirõhk on mängulistel ja laste liikumisaktiivsust toetavatel tegevustel.

Lasteaia päevakava koostamisel lähtutakse järgmistes põhimõtetest, pakkudes lastele piisavalt aega mänguks, õppimiseks, õues viibimiseks, puhkuseks ja vabategevuseks. Puhkeaeg on kuni 3-aastastel üldjuhul kuni 2 tundi ja 4–7-aastastel kuni 1 tund, võimaldades valida une või vaikse tegevuse vahel. Päevakava kohandatakse vastavalt laste arengule, tervisele ja rühma eripärale. Päevakavas võib olla muutusi seoses laste huvide ja algatustega ning päeva jooksul tekkivate olukordadega.

4.2 Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

Rühma õppe - ja kasvatustegevuse läbiviimisel arvestatakse lastehoiu ja lasteaia päevakavaga. Õppe- ja kasvatustegevus toimub läbi laste mängu ning kavandatud ja spontaanselt tekkivate tegevuste. Õppe - ja kasvatustegevuses võimaldatakse lastel tegutseda individuaalselt kui ka väikestes gruppides. Õppe - ja kasvatustegevuse kavandamisel ja teemavalikul lähtutakse lastest, alushariduse alusväärtustest, last ümbritsevast keskkonnast ning põhimõttest lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

Teemade valikul arvestame laste algatusi ja huve, mis on lapsele tähenduslikud ja seostuvad tema igapäevaeluga.

Õppetegevuse aluseks võivad olla projektiplaan, kuuplaan või mõni muu variant.

Õppe - ja kasvatustegevuse dokumenteerimine on nähtav Eliis keskkonnas päevikukirjelduste ja projekti/kuuplaanidena ning rühmaruumis „rääkivate seinte“ kaudu.

Õpetajad dokumenteerivad ja hindavad pidevalt laste arengut, et toetada nende õppimist kõige sobivamal viisil. Dokumenteerimise käigus tehakse nähtavaks õppe - ja kasvatustegevuse seos õppekava eesmärkidega.

Õppe - ja kasvatustegevuse kavandamine, infovahetus ning tagasiside andmine toimub õppeinfosüsteemis Eliis kaudu. Eliis keskkonnas kajastatakse rühma õppe - ja kasvatustegevuste planeerimist, päevakohast infot, õppetegevuste kirjeldust ning lapse arengu dokumente.

4.3 Lapse individuaalse arengu toetamiseks kohaldatavad erisused

Lapse individuaalse arengu toetamine tähendab lapse vajaduste, võimete ja arengutaseme arvestamist ning talle sobivate tugimeetmete rakendamist. Lapse arengut jälgitakse ja hinnatakse pidevalt koostöös õpetajate, lapsevanemate ja tugispetsialistidega. Vajadusel kohandatakse õppe- ja kasvatustegevusi, keskkonda, õppematerjale ja töövõtteid ning pakutakse individuaalset juhendamist. Lapsele seatakse tema arengust lähtuvad eesmärgid ja vajadusel koostatakse individuaalne arenduskava. Toetamisel lähtutakse lapse tugevustest, huvidest ja vajadustest ning eesmärk on tagada talle turvaline, toetav ja võimetekohane arengukeskkond.

Iga laps on ainulaadne – oma iseloomu, arengutempo, huvide ja vajadustega. Toe väljaselgitamisel arvestatakse lapse tugevusi, arenguvajadusi ja toimetulekut erinevates tegevustes ja olukordades.

Lapsele vajaliku toe liigi määramine toimub lapse arengu jälgimise ja analüüsi käigus, kaasates vanemaid, tugispetsialiste, teisi lapse arengut toetavaid spetsialiste ning Rajaleidja nõustamismeeskonna.

Üldine tugi on lasteaias pakutav tugimeede, mis toetab lapse arengut tavapärase rühmakontekstis. Üldtoe raames diferentseeritakse tegevusi, kohandatakse õppematerjale.

Tõhustatud tuge rakendatakse siis, kui üldisest toest ei piisa lapse arengu toetamiseks. Vajadusel koostatakse lapsele individuaalne arenduskava (IAK), kaasatakse tugispetsialiste ning tehakse täiendavaid kohandusi õppe- ja kasvatuskeskkonnas.

Lapsele, kes vajavad tuge sotsiaalsete oskuste ja eneseregulatsiooni arendamisel, on võimalik lapsevanema nõusolekul koostada tugikava koostöös tugimeeskonnaga, rühmaõpetajate ja lapsevanematega.

Erituge rakendatakse lapsel, kes vajab oma arengulise eripära tõttu mitut tugispetsialisti teenust ning pidevat ja mitmekülgset tuge. Vajadusel võimaldatakse lapsele koht väikerühmas ning tehakse koostööd koolivälise nõustamismeeskonnaga ja teiste spetsialistidega.

4.4 Lasteaia tugisüsteem

Lapse arengu toetamiseks tegutseb lasteaias tugimeeskond, kuhu kuuluvad tugiteenuste koordineerija (TUKO), logopeed, eripedagoog, psühholoog ning teised lapse arengut toetavad spetsialistid. Tugimeeskond toetab õpetajaid ja lapsevanemaid lapse arenguvajaduste märkamisel, nõustab sobivate tugimeetmete kavandamisel ning teeb vajaduse korral koostööd lasteaia väliste spetsialistide ja teiste koostööpartneritega.

4.5 Koolikohustuse täitmise edasilükkamine

Koolikohustuse täitmise alguse edasilükkamise aluseks on lapse individuaalne areng või tervislik seisund. Lapse kooliminekuiga seotud otsused tehakse koostöös lapsevanema ja lasteaia vahel, lähtudes lapse arengust, koolivalmidusest ning lapse parimatest huvidest.

1. Lapsevanem võib lapse individuaalsest arengust või tervislikust seisundist tulenevalt esitada lasteaia direktorile avalduse või nõustamiskomisjoni otsuse koolikohustuse täitmise alguse edasilükkamise taotlemiseks ühe õppeaasta võrra.
2. Koolikohustuse täitmise alguse edasilükkamise saanud lapsele koostatakse individuaalne õppekava (IAK), mis lähtub lapse arenguvajadustest ning toetab tema koolivalmiduse kujunemist.

4.6 Vanematega tehtava koostöö põhimõtted ja korraldus

Lasteaia töötajad ja lapsevanemad teevad koostööd lapse arengu, heaolu, tervise ja turvalisuse toetamiseks. Koostöö lähtub lapse huvidest ning põhineb vastastikusel usaldusel, lugupidamisel, avatusel, heatahtlikkusel ja võrdsel partnerlusel.

Lasteaed väärtustab perekonna rolli lapse kasvukeskkonna kujundamisel ning käsitleb lapsevanemat lapse arengu toetamisel võrdväärse koostööpartnerina.

Koostöö vormiks on igapäevane suhtlus. Lasteaia töötajad ning lapsevanemad vahetavad regulaarselt teavet lapse arengu, õppimise, käitumise, tervise ja heaolu kohta. Koostöö vormideks on pere- ja arenguveestlused, koosolekud, ühisüritused, teavituskeskonnad (Eliis, lasteaia koduleht, lasteaia sotsiaalmeedia FB) ning muud toetavad tegevused.

Õppe -ja kasvatustegevuse kavandamisse kaasatakse lapsevanemaid. Lasteaia õpetaja tutvustab lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtteid, eesmärgi, korraldust ning alushariduse alusväärtusi. Vanemate arvamusi ja ettepanekuid arvestatakse rühma ja lasteaia tasandil tegevuste planeerimisel, ürituste korraldamisel ja lapse arengu toetamisel.

Vajaduse korral pakuvad õpetajad ja abiõpetajad koostööd tugiteenuste koordineerijaga, nõustavad ja toetavad lapsevanemaid lapse arengu, õppimise, kasvatamise, tervise ja heaoluga seotud küsimustes ning loovad võimalused vajaliku abi ja toe saamiseks.

Lasteaeda saabumisel viiakse perega läbi perevestlusi, mille eesmärk on toetada lapse sujuvat kohanemist lasteaias keskkonna, päevakavaga ja meeskonnaga. Vestluse käigus saadud teave toetab õpetajat-abiõpetajat lapse õpi - ja kasvukeskkonna ning õppe - ja kasvatustegevuse kavandamisel.

Uuele lapsele tagatakse võimalikult sujuv kohanemine lasteaiaga. Kohanemisperioodil võib laps viibida rühmas koos lapsevanemaga eelnevalt kokku lepitud tingimustel ja ajavahemikul, arvestades lapse individuaalseid vajadusi.

5. KOLMEAASTASE LAPSE JA KUUE-KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED

- 1) mänguoskused;
- 2) tunnetus- ja õpioskused;
- 3) sotsiaalsed oskused;
- 4) eneseregulatsiooni oskused.

5.1 Mänguoskused

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

1. suudab väikeses grupis mängule keskenduda;
2. kasutab mängides loovalt erinevaid vahendeid;
3. jäljendab ja kordab mängudes varasemalt kogetut;
4. sooritab iseseisvalt mitu omavahel loogiliselt seotud mängulist toimingut;
5. kutsub kaaslasi oma mänguga liituma ja ühineb teiste algatatud mänguga;
6. suhtub heatahtlikult kaaslaste mängu;
7. suudab järgida lihtsamaid mängureegleid.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

1. suudab mängule keskenduda;
2. kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;
3. rakendab mängudes loovust, kujutlusvõimet, oma kogemusi, teadmisi ja oskusi;
4. näitab mängu käigus üles omaalgatust, huvi ja loovust;
5. algatab mängu ja arendab mängu sisu;

6. täidab mängudes erinevaid rolle; suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
7. järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
8. tunneb rõõmu võidust ja suudab hakkama saada kaotusega.

5.2 Sotsiaalsed oskused

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

1. oskab ennast ja teisi väliste tunnuste kaudu kirjeldada;
2. on huvitatud mängukaaslastest ja püüab nendega arvestada;
3. osaleb täiskasvanuga ühistegevustes;
4. saab aru lihtsamatest rühma kokkulepetest;
5. loob sõprussuhteid lastega, kellega on tihti koos;
6. jagab mõnikord asju ka teistega;
7. algatab teiste laste ja täiskasvanutega suhtlust;
8. oskab väljendada oma vajadusi ja soove.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

1. tunneb huvi teiste vastu, oskab luua sõprussuhteid ja tahab ning julgeb suhelda;
2. püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
3. oskab kaaslastega arvestada ja teha koostööd ning osutab ja küsib vajadusel abi;
4. teeb vahet sobiva ja ebasobiva käitumise vahel, valib sobiva käitumisviisi vastavalt olukorrale ning mõistab oma käitumise tagajärgi;
5. järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
6. mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
7. osaleb ja teeb ettepanekuid otsustusprotsessides;
8. suudab uudsetes olukordades toime tulla vajadusel täiskasvanu juhiseid järgides.

5.3 Tunnetus-ja õpioskused

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

1. tunneb huvi maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega;
2. suudab huvipakkuvale tegevusele vastavalt oma arengutasemele keskenduda;
3. mõistab lihtsamat kõnet;
4. valdab eneseväljenduseks vajalikku sõnavara;
5. väljendab end kõnes teistele arusaadavalt ja osaleb vestluses;
6. suudab keskenduda lühikeste lugude jälgimisele;
7. oskab leida võrdluse alusel objektides ühiseid ja erinevaid tunnuseid;
8. oskab objekte ühe tunnuse alusel rühmitada;
9. suudab järgida lihtsat juhust;
10. oskab detailidest lihtsa terviku kokku panna.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

1. suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda;
2. saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
3. suudab täita kahe-kolmeosalist igapäevast juhust või korraldust;
4. esitab küsimusi, arutleb ja oskab oma mõtteid arusaadavalt väljendada;
5. oskab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel rühmitada;
6. saab aru lihtsamatest seostest, tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
7. kasutab õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades;
8. kasutab sobivaid vahendeid ja võtteid probleemilahenduseks.

5.4 Eneseregulatsiooni oskused

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3-aastane laps:

1. tuleb toime vanematest eemalolekuga;
2. tuleb toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga;
3. suudab täiskasvanu toel lühikest aega soovitud edasi lükata ja oma käitumist pidurdada;
4. suudab täiskasvanu toel tulla toime tugevate tunnetega;
5. saab suures osas hakkama igapäevase eneseteenindamisega;
6. paneb pärast tegevusi täiskasvanu juhendamisel asjad oma kohale.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

1. suudab oma emotsioone kirjeldada ning sobival viisil väljendada;
2. kavandab, algatab ja korraldab mängu ja igapäevategevusi ning viib alustatud tegevused lõpuni;
3. suudab pingutust nõudva tööülesande kallal iseseisvalt ja grupis sihipäraselt tegutseda;
4. oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
5. oskab täiskasvanu toel vajadusel kasutada vaimset tasakaalu ja rahunemist soodustavaid tegevusi;
6. saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused.

6. KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD ARENGUTULEMUSED VALDKONNITI

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused esitatakse kuues valdkonnas:

- 1) mina ja keskkond;
- 2) keel ja kõne;
- 3) matemaatika;
- 4) kunst;
- 5) muusika;
- 6) liikumine.;

6.1 Valdkond Mina ja keskkond

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

1. toetada last iseenda ja ümbritseva keskkonna tundma õppimisel ja mõistmisel;
2. suunata last ümbritsevat keskkonda mängu ja igapäevatoimingute kaudu märkama, uurima ja kogema;
3. suunata last küsimusi esitama, probleeme püstitama, teemakohaselt arutlema, vastuseid leidma ning märgatust ja kogetust järeltusi tegema;

4. suunata last keskkonda hoidvalt ja turvaliselt käituma ning materjale ja vahendeid säästlikult kasutama;
5. suunata last keskkonda, enda ja kaaslaste kultuuri ja traditsioone ning tervist väärtustama;
6. suunata last märkama ja mõistma sotsiaalse keskkonna, loodus-, tehis ning digikeskkonna erinevusi.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

1. oskab tutvustada ja kirjeldada iseennast, enda omadusi ning huvisid;
2. oskab nimetada kehaosade nimetusi, teab nende vajalikkust ja mille poolest erinevad privaatsed kehaosad teistest;
3. oskab kirjeldada oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
4. oskab nimetada ja kirjeldada erinevaid ameteid;
5. oskab nimetada Eesti riiklikke sümboleid, rahva- ja kultuuritraditsioone ning olulisemaid kultuuritegelasi;
6. saab aru, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused ja kultuuritraditsioonid;
7. oskab ebameeldivates või ebaturvalistes olukordades turvaliselt käituda ning vajadusel abi kutsuda;
8. oskab kirjeldada, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist ning teab, kuidas oma tervist hoida;
9. oskab selgitada, mida on vaja teha selleks, et hoida hammaste tervist;
10. oskab selgitada, miks on oluline järgida igapäevaelus isikliku hügieeni põhimõtteid;
11. märkab ja kirjeldab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt;
12. tunneb oma kodukoha eripära ja oskab kirjeldada kodukoha loodust;
13. oskab kirjeldada loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites;
14. oskab kirjeldada loodusnähtusi ja selgitada ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadeist;
15. oskab kirjeldada võimalikke ohte seoses keskkonnaga, erinevate tegevustega ja olukordadega;
16. oskab liikluses ohutult käituda;

17. oskab kirjeldada, tervisliku ja mitmekesine toitumise põhimõtteid ning teab, miks need on olulised tervise hoidmisel;
18. oskab selgitada, miks piisav puhkamine, uni ja kehaline aktiivsus on olulised tervise hoidmisel;
19. oskab kirjeldada, miks vägivald ja kiusamine ei ole lubatud käitumine;
20. oskab selgitada raha otstarvet;
21. teab digitehnoloogia ja interneti turvalise ja eesmärgipärase kasutamise põhimõtteid ning oskab nimetada ohtusid digikeskkonnas;
22. oskab digivahendeid eesmärgipäraselt, heaperemehelikult ja loovaalt kasutada ning juhtida lihtsamaid robotikaseadmeid.

6.2 Valdkond Keel ja kõne

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

1. luua lapsele võimalused keelt kuulata ja aktiivselt kasutada õppe- ja kasvatustegevustes ja igapäevatoimingutes, arvestades lapse keeleoskuse taset ja vanust;
2. luua lapsele võimalusi eesti keele, oma emakeele ja teiste keelte ning kultuuridega tutvumiseks;
3. pöörata tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele kasutades miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi, liikumist ja näitlikke vahendeid;
4. suunata last õpitut kordama erinevates kontekstides, olukordades ja suhtlussituatsioonides, sealhulgas väljaspool lastehoidu ja lasteaeda;
5. õpetada last suhtlemisel keele- ja kõnevahendeid kasutama;
6. suunata last ettelugemise, raamatu illustratsioonide vaatamise, jutustamise, dramatiseerimise, joonistamise, oma raamatute koostamise kaudu kirjandust mõistma ja hindama;
7. toetada lapse lugemishuvi ja lugemis- ning kirjutamisvalmiduse kujunemist žanriliselt mitmekesiste ja pildirikaste raamatute ettelugemise ning õppe- ja mänguvahendite, sealhulgas meediumide ja digivahendite kasutamise kaudu;
8. toetada lapse huvi ja väärtushinnangute kujunemist suulise ja kirjaliku kultuuripärandi kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

1. tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel, arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
2. saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
3. oskab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
4. oskab jutustada pildi, kuulnud teksti või oma kogemuse alusel, anda edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendada seejuures oma ja teiste tegelaste tundeid;
5. kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
6. valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
7. oskab oma kõnes ning etteöeldud sõnade kordamisel hääldada õigesti kõiki emakeele häälikuid;
8. tunneb tähti, suudab lugeda kokku 1–2-silbilisi sõnu;
9. oskab kirjutada 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega;
10. teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane eesti keelt teise keelena kõnelev laps:

1. mõistab tuttavalt teemal ja igapäevasuhtluses kasutatavat eesti keelset kõnet;
2. tunneb ära ja mõistab õppe- ja kasvatustegevuse käigus omandatud sõnu ja keelelisi konstruktsioone ning kasutab neid oma kõnes;
3. saab aru õpitud sõnavara piires korraldusest, mis on vajadusel žesti või viiepega toetatud, ja toimib vastavalt;
4. saab aru lihtsast küsimusest ning vastab õpitud sõnavara ja grammatiliste konstruktsioonide piires;
5. kasutab kõnes sobivaid eestikeelseid viisakusväljendeid;
6. suudab korrata võrdleva hääldamise abil ja vajadusel žesti või viiepega toetatud erineva häälikupikkusega sõnu;
7. tunneb eesti keele tähestikku, suudab kokku lugeda 1–2-silbilisi sõnu;
8. oskab kirjutada vähemalt 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega;
9. teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.

6.3 Valdkond Matemaatika

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

1. suunata last matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes märkama, ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama, esemeid järjestama, rühmitama ja loendama ning nähtuste ja esemete maailma korrastama ja kujundama;
2. suunata last ajas ja ümbritsevas keskkonnas orienteeruma ning vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks kasutama;
3. seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
4. toetada lapse üldistamisoskuse kujunemist ja erinevate mõistete omandamist läbi objektide sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

1. oskab määrata esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotada esemeid hulkadesse, arvestades samaaegselt kahte tunnust;
2. oskab võrrelda hulki, kasutades mõisteid *rohkem, vähem, võrdselt*;
3. oskab 12 piires loendamise teel kindlaks teha esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust, tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
4. oskab liita ja lahutada viie piires ning tunneb märke $+$, $-$, $=$;
5. oskab koostada kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
6. oskab järjestada kuni viiete esete suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
7. oskab kasutada õigesti mõisteid *eile, täna, homme, enne, praegu, varem-hiljem, noorem-vanem*;
8. orienteerub ruumis, õuealal ja paberil ning oskab määrata eseme asukohta teise eseme suhtes – all, peal, kohal, keskel, äärel, vasakul, paremal;
9. oskab määrata kellaaega täistundides;
10. oskab nimetada nädalapäevi, kuid, aastaaegu õiges järjestuses;
11. oskab nimetada oma sünnipäeva - ja kuud;
12. teab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja seda, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;

13. oskab mõõta esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (samm, pulk, nöör vms);
14. tunneb ära ringi, kolmnurga, nelinurga, kera ja kuubi ning oskab neid kirjeldada;
15. märkab ümbritsevas keskkonnas mustreid, rütme ja kordusi, oskab neid loogiliselt jätkata ja luua.

6.4 Valdkond Kunst

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

1. lapsele võimalused kogeda elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning väljendada end visuaalselt;
2. luua toetada lapse loovat eneseväljendust, katsetamist ja lahenduste leidmist;
3. luua lapsele võimalused erinevate materjalidega tutvumiseks, nende tunnetamiseks ning omaduste tundma õppimiseks ja kasutamiseks, kombineerides olemasolevaid oskusi uutega;
4. luua lapsele võimalused esteetilise kunsti, visuaalse kultuuri ja kultuuripärandi kogemiseks;
5. seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud kunstiga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

1. oskab leida ümbritseva vaatlemisel detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud ja isikupärasel viisil;
2. oskab mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja kujutlusvõimet;
3. kasutab erinevaid vahendeid ja võtteid ohutult ning sihipäraselt;
4. oskab esitleda oma kunstitööd ja arutleda kaaslaste kunstitööde üle;
5. oskab kavandada ja teostada kaaslastega ühist kunstitööd;
6. vaatab kunstiteoseid ja oskab kogetust vestelda;
7. kasutab kunsti õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel;
8. oskab luua digitaalset sisu (näiteks foto, heli, video).

6.5 Valdkond Muusika

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

1. luua lapsele võimalused tunda rõõmu laulmisest, liikumisest, muusika kuulamisest, pillimängust ja ühisest musitseerimisest;
2. julgustada last kasutama oma kujutlusvõimet musitseerimisel, muusikast vestlemisel ning muusikalisel liikumisel, toetada last oma mõtete ja tunnete väljendamisel läbi muusikalise tegevuse;
3. luua lapsele võimalused erinevate muusikaliste väljendusvormide ja pärimusliku muusika kogemiseks;
4. tutvustada lapsele Eesti muusikalist pärandit.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

1. oskab laulda eakohaseid laule kaaslastega ja üksi;
2. suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
3. eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
4. oskab mängida eakohastel pillidel õpitud lauludele, riimidele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge üksi ja koos kaaslastega;
5. oskab liikuda vastavalt muusika rütmile ja meeleolule;
6. oskab tantsida eakohaseid tantse üksi ja koos kaaslastega;
7. oskab väljendada ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu, kasutades liikumisel erinevaid liigutusi, tantsusamme, vahendeid.

6.6 Valdkond Liikumine

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

1. luua lapsele tingimused ja võimaldada aktiivset tegutsemist üksi ja rühmas, et laps tunneks rõõmu igapäevasest liikumisest erinevates keskkondades ja tingimustes;
2. rikastada lapse tegevusvõimalusi erinevate arendavate liikumistegevustega;
3. suunata lapse üld - ja peenmotoorika, põhiliikumiste ja kehaliste võimete arengut läbi erinevate liikumistegevuste, spordialade ja tantsu;
4. suunata last igapäevastes käelistes tegevustes ja harjutustes sooritamisel kasutama mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses domineerivat kätt;
5. tagada lapse liikumisoskuste ja kehaliste võimete arengut igapäevaste liikumist nõudvate tegevuste (näiteks matkade, vaba aja mängude, jalutuskäikude) ja juhendatud eakohaste liikumistegevuste kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

1. suudab pingutada ja keskenduda sihipärasele kehalisele tegevusele;
2. peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutus- ja mängureeglitest, valib liikumiseks ja mängudeks sobivad paigad ja vahendid;
3. sooritab põhiliikumisi pingevalt nii, et liigutused on koordineeritud; oskab sooritada osavust, vastupidavust, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi;
4. suudab säilitada tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
5. oskab sooritada harjutusi õpetaja selgituste järgi ja ise harjutusi ette näidata;
6. oskab sooritada koos kaaslasega rütmiliikumisi;
7. oskab liikuda vastavalt rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
8. oskab kasutada liikumisel erinevaid vahendeid;
9. oskab mängida erinevaid liikumis- ja sportlike elementidega mängu;
10. oskab nimetada erinevaid igapäevaseid liikumisvõimalusi ja spordialasid.

7. LAPSE ARENGU HINDAMISE JA TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA DOKUMENTEERIMINE

Lapse arengu jälgimise ja hindamise eesmärk on märgata tema individuaalseid eripärasid, tugevusi, huvisid ja arenguvajadusi ning toetada tema arengut ja heaolu. Õpetajad jälgivad last igapäevastes tegevustes, mängus, suhtlemisel ja õppimisel. Saadud teavet kasutatakse õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ning lapse arengu toetamisel koostöös perega.

Lapse arengu jälgimisel ja hindamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

1. laps on aktiivne osaleja ning tema arvamust ja enesehinnangut arvestatakse;
2. tähelepanu pööratakse eelkõige lapse tugevustele, edusammudele ja arenguvajadustele;
3. arengu hindamine on toetav ja kujundav ning selle eesmärk on kavandada lapse arengut toetavaid tegevusi;
4. lapse arengut vaadeldakse erinevates olukordades ja tegevustes ning võimalikult pika aja jooksul;
5. lapse arengu toetamisel tehakse koostööd lapsevanema ning vajadusel tugispetsialistidega.

Lapse arengu hindamisel kasutatakse erinevaid meetodeid, mis võimaldavad saada tervikliku ülevaadet lapse arengust ning kavandada tema arengut toetavaid tegevusi. Vajadusel kaasatakse lapse arengu hindamisse tugispetsialistid.

Lapse arengu hindamise korraldus:

1. lapse arengut jälgitakse süsteemselt ja järjepidevalt lapse igapäeva tegevustes;
2. lapse arengu jälgimise tulemused dokumenteeritakse. Kasutusel on lapse arengu jälgimise kaart Eliis keskkonnas, lapse arengumapp ning koolivalmidusekaart;
3. lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades tema saavutusi, arengut, toimetulekut, positiivseid hoiakku ja huvisid;
4. lapse arengu kohta antakse vanematele tagasiside vastavalt kokkulepitud korrale ja vajadusele;
5. lapsele koostatakse arengumapp, kuhu kogutakse lapse tööde ja tegevuste näiteid, mis kajastavad lapse arengut ja õppimist.

6. Lapse lasteaeda tulekul viiakse läbi perega läbi perevestlus, mille käigus saavad õpetajad teavet lapse arengu, huvide, vajaduste ja varasemate kogemuste kohta mis toetab õpetajat lapse tundmaõppimisel ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisel
7. Lapse arengu kohta koostatakse üks kord õppeaastas kirjalik kokkuvõte ja viiakse läbi arenguvestlus.
8. Arenguvestluse tulemused dokumenteeritakse ning vajaduse korral lepitakse edasised tegevused lapse arengu toetamiseks. Kui vanem ei osale arenguvestlusel, edastatakse perele kirjalik kokkuvõte lapse arengust koos tagasiside lehega.
9. Kooliminevale lapsele koostatakse koolivalmiduse kaart Eliis keskkonnas, mis väljastatakse vanemale elektrooniliselt.

Lapse arengu hindamise meetodid ja vahendid on:

1. Vaatlus - lapse arengu jälgimine tema loomulikus keskkonnas, mängus, igapäevatoimingutes ja õppe- ja kasvatustegevustes. Vaatluse abil saadakse infot lapse huvide, oskuste, arenguvajaduste ning õppimise toetamise võimaluste kohta.
2. Vestlus - lapsega peetavad vestlused võimaldavad saada teavet lapse mõtetest, huvidest, kogemustest ja eneseväljenduse kohta. Vestlusi võib kasutada lapse arengu mõistmise ja õppimise toetamise eesmärgil.
3. Arengumapp - lapse tööde, fotode, tegevuste näidete ning lapse ja täiskasvanu kommentaaride kogum, mis aitab märgata ja kirjeldada lapse arengut ajas. Arengumapp koostatakse koostöös lapsega.
4. Intervjuud/küsitlused - Lisainformatsiooni lapse arengust saab õpetaja vesteldes lapse endaga, lapse vanematega ning teiste pereliikmetega. Struktueeritud intervjuu läbi viimisel kasutatakse abivahendina ankeeti, kus on kindlad küsimused.
5. Arenguhindamise mäng - erinevad lapse arengu hindamise vahendeid, Kirbits (2023) "Arengu jälgimise mäng", lasteaia õpetajate või vajadusel tugispetsialistide poolt koostatud arengu jälgimise mäng või vahendid.
6. Koolivalmiduse hindamine - õpetajate poolt koostatud arengu jälgimise lehed või Kivipõld - Verbitskas (2015) poolt koostatud materjal kuue – ja seitsmeaastaste laste koolivalmiduse taseme hindamiseks.

Lapse arengu hindamise tulemusi analüüsib rühmameeskond ning vajaduse korral tugimeeskond.

Lapsevanemale antakse lapse arengust regulaarselt tagasisidet. Vähemalt üks kord õppeaastas toimub arenguestlus, mille käigus käsitletakse lapse arengut, saavutusi, tugevusi ja arenguvajadusi ning kavandatakse koostöös edasised tegevused lapse arengu toetamiseks.

Lasteaias õpetaja viib lapse arengu toetamiseks vähemalt kord aastas vajadusel vanemaga läbi arenguestluse, kus:

1) annab vanemale tagasisidet lapse arengust, sealhulgas arengust üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuste valdkondades;

2) vanem esitab seisukohti ja ootusi lapse arengu suhtes;

3) lepitakse

kokku mõlema osapoolle edasised tegevused lapse arengu toetamiseks.

Arenguestlusel jagatakse vanemaga lapse arengu hindamise tulemusi, selgitatakse omapoolseid plaane lapse arengu toetamiseks ja seda, mida vanemad saaksid kodus teha. Arenguestlusel tehakse kokkuvõtte aasta jooksul saavutatust ja seatakse sihid järgmiseks aastaks. Lapse toevajaduse ilmnemisel toimub vanemate nõustamine koostöös tugispetsialistidega. Vanemaid teavitatakse hindamisel leitud erisustest ning selgitatakse, mida need lapse arengu ja õpetamise seisukohast tähendavad.

Kui lapse areng on ootuspärane ning lapse arengu kirjaliku kokkuvõttega tutvumise järgselt ei pea vanem ning lapsehoidja või õpetaja arenguestlust vajalikuks, siis selle läbi viimine ei ole kohustuslik. Arenguestluse vajadust tuleb iga-aastaselt uuesti hinnata.

Arenguestluse tulemuste dokumenteerimisel peab kaitsma isikuandmeid

8. ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Lasteaia õppekava vaadatakse üle regulaarselt ning vajaduse korral ajakohastatakse lähtudes kehtivatest õigusaktidest, alushariduse arengusuundadest ning lasteaia arengukavast.

Õppekava muutmise ettepanekuid võib algatada lasteaia direktor, õpetajad, abiõpetajad, lapsevanemad ja hoolekogu.

Õppekava uue redaktsiooni kinnitab direktor käskkirjaga. Kinnitatud õppekava ja selle muudatused tehakse teatavaks kõigile töötajatele ning lapsevanematele tavapäraste teavituskanalite kaudu.